

1. 'येन दृष्टं स पुनाति' इत्यस्मिन् सन्देशः कः अस्ति?

- A. दर्शनं केवलं ज्ञानाय
- B. ज्ञानी जनः सर्वान् शुद्धिं करोति
- C. केवलं ऋषयः पावनाः
- D. दृष्टिः दुःखहेतुः (B)

व्याख्या: यः यथार्थं पश्यति स एव लोकान् पावयति, इति अस्य सूक्ते अर्थः।

2. 'शृण्वन्तु विश्वे अमृतस्य पुत्राः' – इत्येतत् कथं सम्बोधनम् अस्ति?

- A. केवलं देवतानां प्रति
- B. बालानां प्रति
- C. सर्वमानवजातेः प्रति
- D. विद्वद्भ्यः प्रति (C)

व्याख्या: इदं सूक्तं समस्तमानवजातिं 'अमृतस्य पुत्राः' इति सम्बोध्य आह्वानं करोति।

3. 'कृण्वन्तो विश्वमार्यम्' इत्यस्य कः भावः?

- A. अयथार्थवर्णनम्
- B. कर्तव्यपरायणता
- C. केवलं भारतस्य उद्देशः
- D. बलप्रयोगः (B)

व्याख्या: आर्यत्वं प्रसारितुं सर्वे प्रयासं कुर्वन्तु इत्यर्थः।

4. 'वयं राष्ट्रे जागृयाम पुरोहिताः' – इत्यत्र 'पुरोहिताः' इत्यस्य अर्थः कः?

- A. यजमानः
- B. देवः
- C. पथप्रदर्शकः
- D. गृहस्वामी (C)

व्याख्या: 'पुरः' इति गच्छति' इति पुरोहितः – अर्थात् अग्रगामी मार्गदर्शकः।

5. 'सा नो बन्दुरजनिता स वीरणः' – इत्यत्र 'सा' किम् सूचयति?

- A. माता
- B. लक्ष्मीः
- C. पृथिवी
- D. संस्कृतिः (A)

व्याख्या: अत्र 'सा' शब्देन जननी – माता – दर्शिता, या वीरपुत्रान् जन्मयति।

6. 'सं गच्छध्वं सं वदध्वं' इत्यस्य मुख्यं सन्देशः कः?

- A. युद्धं कुर्मः
- B. विवादं कुर्मः
- C. एकतया वयं चलामः
- D. केवलं भाषणम् कुर्मः (C)

व्याख्या: एकत्वस्य महत्त्वं दर्शयन् अयं मन्त्रः सहयात्रा-संवादस्य आह्वानं करोति।

7. 'ओ३म् सह नावतु' इत्यत्र 'नौ' इति शब्दस्य अर्थः कः?

- A. मम नावः
- B. नौकायाः
- C. आवयोः
- D. नूतनः (C)

व्याख्या: 'नौ' इति द्विवचनं – 'आवां' (गुरुशिष्ययोः) अर्थे प्रयुक्तः अस्ति।

8. 'तेजस्विनावधीतमस्तु' – इत्यस्य प्रयोजनम् किम्?

- A. दुर्गतिरेव स्यात्
- B. अध्ययनं तेजोहीनं न भवेत्
- C. केवलं दीपप्रज्वालनम्
- D. ज्वरनिवारणम् (B)

व्याख्या: शिक्षायाः तेजस्विता, प्रकाशस्वरूपता आवश्यकं इत्यत्र सूचितम्।

9. 'मा विद्विषावहै' – इत्यत्र भावः कः?

- A. मित्राणि न भवन्तु
- B. परस्परद्वेषं न कुर्मः
- C. कलहं कुर्मः
- D. ज्ञानं न आवश्यकम् (B)

व्याख्या: शिष्यगुरुणां वा सर्वजनानां च परस्परद्वेषभावः न भवेत् इत्यस्य संदेशः।

10. 'सा नो मेधा' – इत्यत्र 'सा' कः?

- A. सरस्वती
- B. विद्या
- C. मेधा देवी
- D. पृथिवी (C)

व्याख्या: अत्र मेधाशक्तिः – स्मरणशक्तिः – स्त्रीलिङ्गे दर्शिता अस्ति, या अस्माकं रक्षां करोतु।